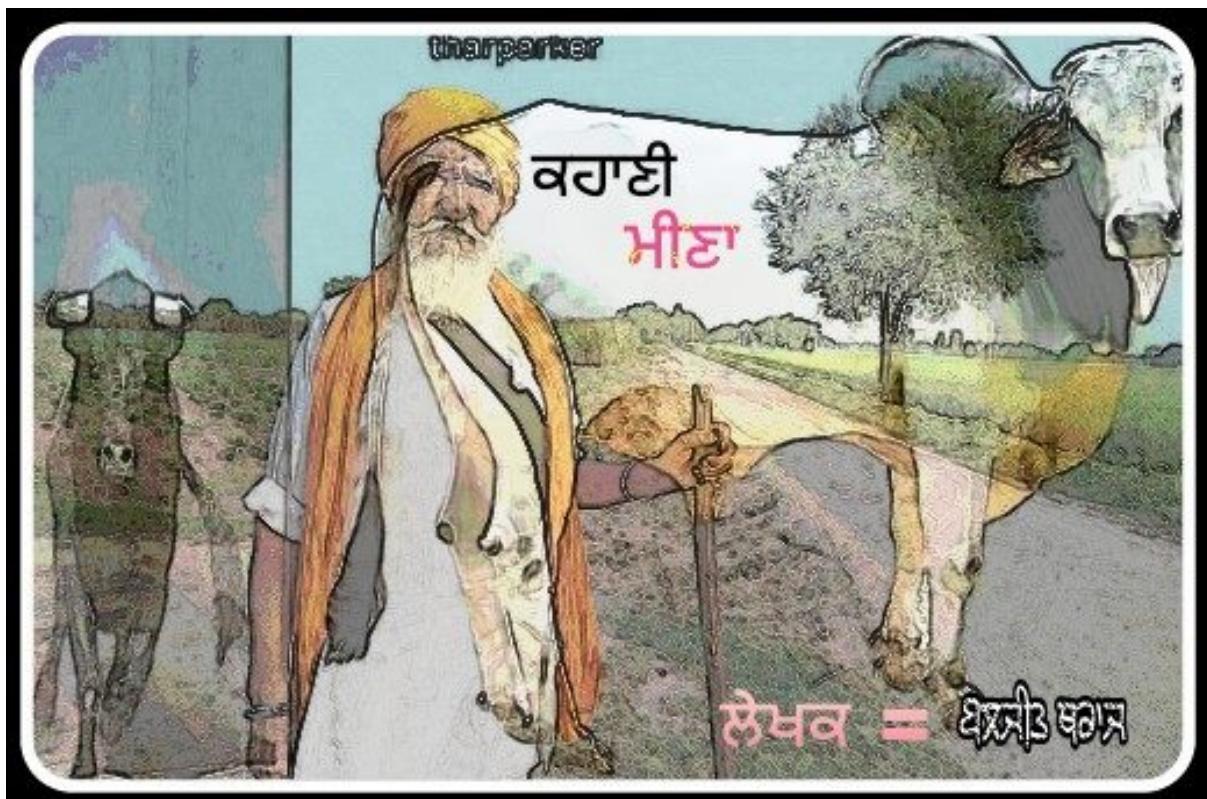

ਕਹਾਣੀ ਮੀਣਾ

ਬਲਜੀਤ ਬਰਾਜ

(ਸਮਰਪਿਤ = Be-ant Tharaj)

ਪਿੰਡ ਦੀ ਜੂਹ ਤੇ ਵੱਡੀ ਪਹੀ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਹਟਵੇਂ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗਾਂ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਜਨਮੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮਮਤਾ ਭਰੇ ਲਹਿਜੇ ਵਿੱਚ ਚੱਟ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਐਨੇ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਸੱਤ ਅੱਠ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੇ ਆ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲਿਆ/ਕੁੱਤੇ ਆਪਣੀ ਭੁੱਖ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਬਛੜੇ ਨੂੰ ਖਾਣ ਦੀ ਫਿਰਾਕ ਵਿੱਚ ਸਨ ਜੋ ਹਾਲੇ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਉੱਪਰ ਖੜਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਰਿਹਾ/ਜਿਉਂ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਰਲ ਕੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਝਪਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਢਾਲ ਬਣਕੇ ਉਸ ਅੱਗੇ ਖੜਾ ਗਈ/ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਵਾਹ ਲਾ ਲਈ ਪਰ ਉਸਨੇ ਕਿਸੇ

ਨੂੰ ਨੇੜੇ ਨਾ ਆਉਣ ਦਿੱਤਾ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਦੋਂ ਦੀ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਸਿੰਗਾਂ
ਨਾਲ ਲੋਟਨੀ ਲਵਾ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਚਿਉ ਚਿਉ ਕਰਦੇ ਮਗਰ ਬਹਿ ਕੇ
ਤਮਾਸਾ ਵੇਖਣ ਲੱਗ ਪਏ/ਜਦੋਂ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੱਸ ਨਾ
ਚੱਲਿਆਂ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਭੁੱਖਿਆਂ ਨੇ ਗਾਂ ਉੱਪਰ ਹੀ ਹਮਲਾ ਕਰ
ਦਿੱਤਾ/ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦੀ ਗਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਬੱਕ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਚੌਹਾਂ ਪਾਸਿਓ
ਹਮਲਾ ਕਾਰਨ ਉਹ ਛੇਤੀ ਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਡਿੱਗ ਪਈ/ਵੇਖਦਿਆਂ
ਵੇਖਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਗਾਂ ਦੇ ਛਿੱਡ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਸਾਰਾ ਮੋਗਰਾ ਕਰ
ਲਿਆ ਤੇ ਇੱਕ ਢੂਜੇ ਦੇ ਮੂਹਰੇ ਹੋ ਮਾਸ ਚੂੰਡਣ ਲੱਗ ਪਏ, ਕੁਝ ਸਮੇਂ
ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਬਛੜੇ ਤੋਂ ਪਿਆਨ ਹਟ ਗਿਆ/ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਉਂਦੇ, ਨਿਰੰਜਣ ਫੌਜੀ ਦੀ
ਬੈਂਟਰੀ ਦਾ ਚਾਨਣ ਉਸ ਥਾਂ ਉੱਪਰ ਪਿਆ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ
ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ ਰਾਤ ਵਾਲੀ ਰੋਟੀ ਖਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਖੇਤ ਗੇੜਾ
ਮਾਰਨ ਆਇਆ ਸੀ/ਜਦ ਉਸਨੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਕੁੱਤੇ ਗਾਂ ਨੂੰ ਖਾ ਰਹੇ
ਹਨ ਤੇ ਕੋਲ ਉਸਦਾ ਬੱਛਰੂ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਡਾਂਗ ਲੈ ਕੇ
ਕੁੱਤਿਆਂ ਮਗਰ ਪੈ ਗਿਆ, ਉਹ ਭਾਂਵੇ ਕੁਝ ਦੇਰ ਲਈ ਹੀ ਸਹੀ
ਉੱਥੋਂ ਭੱਜ ਗਏ, ਵੈਮੇ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਭੁੱਖ ਮਿਟਾ ਲਈ
ਸੀ, ਜਦ ਨਿਰੰਜਣ ਫੌਜੀ ਕੋਲ ਗਿਆ ਤਾਂ ਗਾਂ ਮਰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਉਸਨੇ
ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾ ਲਈ ਸੀ/
ਕਿੰਨਾ ਸੋਹਣਾ ਤੇ ਪਿਆਰਾ ਬਛੜਾ ਨਿਰੰਜਣ ਫੌਜੀ ਦੇ ਆਪਣੇ
ਆਪ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਮੂੰਹੋਂ ਨਿਕਲ ਗਿਆ/ਉਸ ਨੇ ਫੇਰ ਗਾਂ

ਵੱਲ ਵੇਖਿਆ ਤੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੋਚਿਆ ਕਿ... 'ਕਤੀੜਾਂ ਨੇ ਵਿਚਾਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵੀ ਆਪਣਾ ਦੁੱਧ ਚੰਘਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਜੇ ਮਨਾਂ ਘੰਟਾ ਅੱਧਾ ਘੰਟਾ ਮੈਂ ਨਾ ਆਉਦਾ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਕਤੀੜਾਂ ਨੇ ਖਾਂ ਇਸ ਬਛੜੇ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਣਾ ਸੀ...., ਤੇ ਜੇ ਹੁਣ ਵੀ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਬੰਦੋਬਸਤ ਨਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਛੱਡਦੇ ਹਾਲੇ ਵੀ ਹੈਨੀ ਇਹਨੂੰ.../ ਉਹਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਸੁਧਾ ਹੱਡਾਂ ਰੋਤੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਕੇ ਗਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੋਂ ਚੁਕਾ ਦੇਵਾਂਗਾ ਤੇ ਫਿਲਹਾਲ ਵੱਛਰੂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਘਰ ਲੈ ਚਲਦਾ ਹਾਂ, ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਦੇਰ ਕੀਤੇ ਉਸਨੂੰ ਮੁੱਢਿਆਂ ਤੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲੈ ਆਇਆ/ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲਿਆ ਕੇ ਨਿਰੰਜਣ ਫੌਜੀ ਨੇ ਉਸਦੀ ਬਹੁਤ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ, ਉਸਨੂੰ ਬੋਤਲਾਂ ਨਾਲ ਦੁੱਧ ਪਿਆਇਆ, ਰੋਟੀਆਂ, ਗੁੜ, ਦਾਣਾ ਚਾਰ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਾਫੀ ਤਕਤਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ/ ਉਹ ਛੇਤੀ ਹੀ ਫੌਜੀ ਦੇ ਬਾਕੀ ਪਸੂਆਂ ਵਿੱਚ ਘੁਲ ਮਿਲ ਗਿਆ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਵੀ ਉਸਦਾ ਰੱਜ ਕੇ ਸਾਬ ਦਿੱਤਾ/ ਜਦ ਉਹ ਦੋ ਢਾਈਆਂ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਪੁੜੇ ਤੇ ਹਲਕਾ ਜਿਹਾ ਦਾਗ ਦੇ ਕੇ ਨਿਰੰਜਣ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ/ ਆਮ ਢੱਠੇ ਮਾਰਨ ਖੰਡੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂਦਾ, ਪਰ ਨਿਰੰਜਣ ਫੌਜੀ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਬੜੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਪਾਲਿਆ ਕਰਕੇ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਾਉ ਸੀ/ ਛੇਤੀ ਹੀ ਉਹ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ

ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਨਾਮ ਮੀਣਾ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਹੋ ਗਿਆ/ਮੀਣਾ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਘਰ ਮੂਹਰੇ ਜਾ ਕੇ ਬੜੁਕ ਮਾਰਦਾ ਤਾਂ ਘਰ ਵਾਲੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਤੇ ਰੱਖ ਗੁੜ, ਰੋਟੀਆਂ ਚਾਰ ਕੇ ਥਾਪੀ ਦੇ ਦਿੰਦੇ, ਉਹ ਅਗਲੇ ਘਰ ਅੱਗੇ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ/ਉਹ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖਾਸ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ, ਕੋਈ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ.... ਅੱਜ ਤਾਂ ਪਟਵਾਰੀ ਜੰਡੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤ ਗੁਰਦੌਰੀ ਕਰਦਾ ਫਿਰਦਾ ਸੀ, ਕੋਈ ਉਸਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ.... ਲੈ ਐਹ ਐਉਂਦਾ ਨੰਬਰਦਾਰ/ਮੀਣੇ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਇਸ ਕਰਕੇ ਵੀ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਪੱਠੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚੋਂ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ ਸੀ, ਹਰ ਵਾਰ ਵੱਖਰੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਚਰਨ ਵਕਤ ਕਿਸੇ ਦਾ ਬਹੁਤ ਉਜਾੜਾ ਵੀ ਨਈ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਤਾਂਹੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਹਿੰਦਾ/ਕਈ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਕੋਲ ਜਾਣ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੰਦੇ, ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ..... ਭਾਈ ਜਾਨਵਰ ਦਾ ਕੀ ਭਰੋਸਾ ਹੁੰਦਾ ਕਦੋਂ ਵਿਗੜ ਜਾਵੇ/ਪਰ ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੋਡਿਆ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਮੀਣੇ ਕੋਲ ਬੇਖੌਫ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਏ ਤੇ ਆਮ ਦੂਜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਂਗ ਆਪਣੀਆਂ ਹਥੇਲੀਆਂ ਉੱਪਰ ਗੁੜ ਦੀਆਂ ਭੇਲੀਆਂ ਰੱਖ ਰੱਖ ਉਸਨੂੰ ਚਾਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ/ਮੀਣਾ ਜਦ ਚਾਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਖੁਰਾਕ ਨਾਲ ਉਹ ਬਹੁਤ ਤਾਕਤਵਰ ਬਣ ਗਿਆ, ਕਾਠ ਦਾ ਬਹੁਤ ਉੱਚਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸਦੀ ਡੇਢ ਗਿੱਠ

ਲੰਮੀ ਬੰਨ ਹੋ ਗਈ ਸੀ/ਉਸਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੀ ਢੱਠਾ ਨਹੀਂ
ਸੀ, ਉਹ ਤਕੜੇ ਤੋਂ ਤਕੜੇ ਢੱਠਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵੀ ਗੋਡਨੀਆਂ ਲਵਾ
ਦਿੰਦਾ/ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਪੱਕਾ ਟਿਕਾਣਾ ਪਿੰਡ ਦੀ ਫਿਰਨੀ ਤੇ ਪਈ
ਖਾਲੀ ਕੁਨਾਲ ਕੁ ਥਾਂ ਤੇ ਲੱਗੇ ਨਸੂੰਡੇ ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਥੱਲੇ ਬਣਾ
ਲਿਆ/ਦੁਪਿਹਰੇ ਉਹ ਕਈ ਵਾਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵੱਡੇ ਛੱਪੜ੍ਹੇ ਕਨਾਰੇ ਬੈਠ
ਜਾਂਦਾ/ਬਗਲੇ ਵੀ ਜਿਵੇਂ ਮੀਣਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਾਸੀ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਹੁੰਦਾ
ਬਾਕੀ ਪਸੂਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਉਸਦੇ ਸਿਰ ਉੱਪਰ ਆ ਕੇ
ਬੈਠਦੇ/ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਵੀ ਸੀ ਕਿ ਬਾਕੀ ਪਸੂ
ਬਗਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਤੇ ਬੈਠਣ ਨਾ ਦਿੰਦੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ
ਆਉਂਦੇ/ਇਹ ਤਾਂ ਮੀਣਾ ਹੀ ਸੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਉੱਪਰ ਬੈਠਾ ਕੇ
ਕਿਸੇ ਤਪੱਸਵੀ ਸਾਧ ਵਾਂਗ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਬੈਠਾ ਗਾਲਾ ਕਰਦਾ
ਰਹਿੰਦਾ/

ਇਕ ਵਾਰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕਾਲਾ ਸਾਹ ਮੋਟੇ ਮੋਟੇ ਲਾਲ ਆਨਿਆਂ ਵਾਲਾ
ਪੂਰਾ ਨਰੋਆ ਅਮਰੀਕੀ ਢੱਠਾ ਆ ਵਤਿਆ/ਮਾਰਨ ਖੰਡਾ ਹੋਣ
ਕਰਕੇ ਉਸਨੇ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਵਾਹਣੀ ਪਾ ਦਿੱਤਾ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨੇ
ਬੜਾ ਦੁਖੀ ਕੀਤਾ/ਉਸਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਆਮ ਸੁਨਣ ਮਿਲਦੀਆਂ ਸਨ
ਕਿ.....ਕੱਲ ਮਿਲਖੀ ਕੇ ਬੁੜ੍ਹੇ ਨੂੰ ਚੱਕ ਕੇ ਬਿੰਗਾਂ ਉੱਤੋਂ ਦੀ
ਮਾਰਿਆ, ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਦੀ ਕਹਿੰਦਾ.....ਆ ਪਰਸੋਂ ਦੀ ਗੱਲ
ਆ.....ਬਚਿੱਤਰ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਘਰ ਆਲੀ ਗੋਹਾ ਸੁੱਟਣ ਜਾਂਦੀ
ਸੀ, ਪੈ ਗਿਆ ਮਗਰ....., ਉਹ ਤਾਂ ਗੱਲ ਕਰ....ਬਤਿਆਂ ਤੇ ਬੈਠੇ
ਤਾਸ਼ ਖੇਡਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਦੂਰੋਂ ਲਲਕਰੇ ਮਾਰੇ..., ਫੇਰ ਕਿਤੇ ਜਾ ਕੇ

ਭੌਜਿਆ.....,ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਹੁਣ ਨੂੰ.... ਡਾਕਟਰਨੀ ਨੇ ਪਰਮਰਾਜ ਕੋਲ
ਬੈਠ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪੁੰਨ ਪਾਪਾ ਦਾ ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ ਕਰਦੀ ਹੋਣਾ ਸੀ/ਇਹੋ
ਹੀ ਨਹੀਂ ਉਹ ਕਈ ਹੋਰ ਕਿਸਾਨਾ/ਦਿਹਾੜੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਖੇਤ ਵਿੱਚ
ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਪੈ ਗਿਆ ਸੀ/ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੇ ਕੋਠੜੀ ਜਾਂ
ਦਰੱਖਤ ਉੱਪਰ ਚੜ੍ਹਕੇ ਜਾਨ ਬਚਾਈ ਸੀ ਤੇ ਕਈਆਂ ਨੇ ਬੋਰ
ਆਲੇ ਪਾੜ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਕੇ/ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇੱਕਠੇ ਹੋ, ਉਸਨੂੰ
ਪਿੰਡੋਂ ਭਜਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ/ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਸ ਮਗਰ
ਟਰੈਕਟਰ ਲਗਾ ਦਿੱਤੇ ਤੇ ਪਿੰਡੋਂ ਬਾਹਰ ਉਸਨੂੰ ਕੱਢ ਆਏ,ਪਰ
ਸਵੇਰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਉਹ ਪਿੰਡ ਫੇਰ ਆ ਵੜਿਆ,ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਪਿੰਡ ਦੇ
ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਘੋੜੀਆਂ ਮਗਰ ਲਾ ਢਾਂਗਾਂ ਨਾਲ ਕੁੱਟ ਕੇ ਪਿੰਡੋਂ
ਭਜਾਇਆ,ਪਰ ਉਹ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਫੇਰ ਪਿੰਡ ਆ ਵੜਿਆ/ਕੁਝ
ਬਜ਼ੁਰਗ ਕਹਿੰਦੇ.....ਇਹ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਖਤ ਪਿਆ ਵਾ...,ਕਾਲ
ਬਣਕੇ ਆਇਆ....,ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈਕੇ ਜਾਉ..../
ਐਨੀਂ ਕੁੱਟ ਖਾ ਕੇ ਉਹਨੇ ਡਰਨਾਂ ਤਾਂ ਕਾਹਦਾ ਸੀ ਸਗੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੰਕਾਰ ਗਿਆ,ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕਲਾ
ਆਉਂਦਾ ਦਿਸਦਾ ਚਾਰੇ ਚੱਕ ਕੇ ਪੈ ਜਾਂਦਾ,ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜਿਉਣਾ
ਮੁਸ਼ਕਲ ਕਰਤਾ/ਜਦ ਕੋਈ ਤਕੜੇ ਜ਼ੇਰੇ ਵਾਲਾ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ...
ਇਹਦੇ ਫਾਇਰ ਮਾਰਦੇ ਆਂ ਮੱਥੇ ਚ....., ਤਾਂ ਅੱਗੋਂ ਕੋਈ ਮਾੜੇ ਦਿਲ
ਵਾਲਾ ਕਹਿੰਦਾ.....ਨਾ ਓਏ....., ਗਉ ਦਾ ਜਾਇਆ....., ਤੇ ਜਾਂ ਫਿਰ
ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਡਰਾਵਾ ਦੇ ਦਿੰਦਾ/
ਜਦ ਕੋਈ ਹੋਰ ਚਾਰਾ ਨਾ ਚੱਲਿਆ ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਫੁਰਨਾਂ

ਛੁਰਿਆ ਕਿ ਇਸਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਸਾਨੂੰ ਮੀਣੇ ਨਾਲ ਕਰਾਉਣਾ
ਚਾਹੀਦਾ, ਇੱਕ ਪਾਸਾ ਹੋਜੂ/ਇਹ ਮੀਣੇ ਦੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਸੀ ਜਾਂ
ਫਿਰ ਸਾਹ ਕਾਲੇ ਅਮਰੀਕੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ
ਆਪਸ ਵਿਚ ਕਦੇ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ/ਸਾਰੀ ਮੰਡੀਰ ਨੇ
ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਹੋਜੇ ਮੈਚ ਤਾਂ ਪਵਾਉਣਾਂ ਈ ਆਂ
ਮੀਣੇ ਦਾ ਉਸ ਨਾਲ/ਜਦੋਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਿਆਣੇ ਬੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ
ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਜਣ ਫੌਜੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ
ਕਹਿ ਕਿ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੀਣੇ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ
ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਰਹੀ/ਉਸ ਦੀ ਜਵਾਨੀ ਢਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਜਦ
ਕਿ ਕਾਲਾ ਅਮਰੀਕੀ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਜਵਾਨ ਹੈ/ਬਾਕੀ ਮੀਣੇ ਦੇ
ਮੁਕਾਬਲੇ ਉਹਦੇ ਸਿੰਗ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਤੇ ਤਿੱਖੇ ਹਨ, ਉਹ ਮੀਣੇ ਦੇ
ਸੱਟ ਫੇਟ ਮਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ/ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨ ਮੁੜੇ ਆਪੇ
ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤ ਆਉਂਦੇ ਹਨ/
ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਕੁਝ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰਾਂ ਨੇ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੱਲ੍ਹ ਵਾਲੀ
ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਖਾਸ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ, ਕਾਲੇ ਨੂੰ ਡਾਂਗਾਂ ਨਾਲ
ਘੇਰ ਕੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਸ਼ਾਮਲਾਟ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਮੀਣੇ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕਰ
ਦਿੱਤਾ/ਕਾਲਾ ਮੀਣੇ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਪੈਰ੍ਹਾਂ ਹੋਠੋਂ ਮਿੱਟੀ ਕੱਢਦਾ ਹੋਇਆ
ਕੋਲ ਹੀ ਲੱਗੀ ਰੂੜੀ ਨੂੰ ਹੰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸਿਰ ਨਾਲ ਚੱਕ ਕੇ ਤਾਂਹ ਨੂੰ
ਸੁੱਟਣ ਲੱਗ ਪਿਆ/ਉਪਰ ਮੀਣਾ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਖੜਾ ਹੋ ਗਿਆ
ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਰੇ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਬੜ੍ਹਕ ਮਾਰੀ/ਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਲੜ੍ਹਦੇ ਦੋ
ਭਲਵਾਨਾਂ ਵਾਂਗ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਲਈ ਮੰਡੀਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ

ਪਿੰਡ ਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਜਮਾਂ ਹੋ ਗਏ/ਮੰਡੀਰ ਦੁਆਰਾ
ਮੀਣੇ ਤੇ ਕਾਲੇ ਨੂੰ ਬਸ ਢੁਰੂ.. ਢੁਰੂ... ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਰ ਹੀ ਸੀ.... ਦੋਵੇਂ
ਹੋਰੇ ਸੂਰੂ/ਕਦੇ ਮੀਣਾ ਸਿਰ ਨਾਲ ਪੱਕ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਲੈਜੇ ਤੇ ਕਦੇ
ਕਾਲਾ ਮੀਣੇ ਨੂੰ/ਦਸਾਂ ਪੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉੱਥੇ ਕਰਦੇ ਗੇਰ ਹੋ
ਗਈ,ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਅਸਮਾਨ ਵੱਲ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਇੱਕ ਬੱਦਲ ਜਿਹਾ ਬਣ
ਗਿਆ,ਹਲੇ ਤੱਕ ਤਾਂ ਦੋਹੇ ਏਕੋ ਜਿਹੇ ਸਨ/ ਪਰ ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਕੁ
ਪਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮੀਣੇ ਨੇ ਸਾਰੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਕਾਲੇ ਨੂੰ ਚੱਕ ਕੇ ਪਰਾਂ
ਠੋਕਿਆ,ਸਾਰੇ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਤਾੜੀਆਂ ਤੇ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰਨ ਲੱਗ
ਪਏ,ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪਿਆ.... ਬਈ ਹੁਣ ਨੀ ਮੀਣਾ
ਛੱਡਦਾ ਇਹਨੂੰ/ਪਰ ਅਗਲੇ ਹੀ ਪਲ ਕਾਲਾ ਬੜੀ ਫੁਰਤੀ ਨਾਲ
ਉੱਠਿਆ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਮੀਣੇ ਨਾਲ
ਭਿੜਣ ਲੱਗ ਪਿਆ/ਕਾਲੇ ਨੇ ਪਾਸੇ ਦੀ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਜ਼ੋਰ
ਲਾ ਕੇ ਟੁੱਢ ਮਾਰੀ,ਮੀਣੇ ਦੇ ਪੈਰ ਨਿਕਲ ਗਏ/ਇਸਦਾ ਫਾਇਦਾ
ਉਠਾਉਦੇ ਹੋਏ ਕਾਲੇ ਨੇ ਸਿੰਗਾਂ ਨਾਲ ਮੀਣੇ ਦੀ ਧੋਣ ਉੱਪਰ ਵਾਰ
ਕਰ ਦਿੱਤਾ,ਜਿੱਥੋਂ ਬੁਰਕੀ ਮਾਸ ਦੀ ਨਿਕਲ ਗਈ ਤੇ ਨਾਲ ਨਾਲ
ਮੂੰਹ ਤੇ ਵੀ ਕਾਫੀ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਸਿੰਗ ਮਾਰੇ,ਮੀਣਾ ਲਹੂ ਲੁਹਾਣ ਹੋ
ਗਿਆ/ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਚੰਗਾ ਨਾ
ਲੱਗਿਆ,ਉਹ ਲੜਾਈ ਖਤਮ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸ਼ੇਖੇ,ਬਰਛੇ
ਲੈ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧੇ ਹੀ ਸਨ ਕਿ ਮੀਣੇ ਨੇ ਕਾਲੇ ਨੂੰ ਥੱਲੇ ਸੁੱਟ
ਲਿਆ/ਲੋਕ ਲਲਕਾਰੇ ਮਾਰਦੇ ਫੇਰ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਤੇ ਖੜ੍ਹ
ਗਏ/ਕਾਲਾ ਫੇਰ ਉੱਠ ਖਿੜਿਆ.....,ਮੀਣੇ ਨੇ ਫੇਰ ਢਿੱਡ ਨਾਲ ਸਿੰਗਾ

ਪਾ ਕੇ ਕਾਲੇ ਨੂੰ ਪੁੱਠਾ ਕਰਕੇ ਮਾਰਿਆ,ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹਾਚ ਝੱਗ
ਛਿੱਗਣ ਲੱਗ ਪਈ/ਮੀਣਾ ਪੂਰੇ ਹੌਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸੀ,ਉਹਨੇ ਬੱਲੇ ਪਾਏ
ਕਾਲੇ ਦੇ ਕਾਫੀ ਢੁੱਡਾਂ ਮਾਰੀਆਂ,ਕਾਲਾ ਟੱਸ ਤੋਂ ਮੱਸ ਨਾ
ਹੋਇਆ/ਮੰਡੀਰ ਲੱਗ ਗਈ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰਨ,ਖੁਸੀ ਚ ਇੱਕ ਲੱਤ ਤੇ
ਈ ਨੱਚਣ.....,ਮੀਣੇ ਦੀ ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ/ਜਿਉਹੀ ਮੀਣੇ
ਦਾ ਧਿਆਨ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਕਾਲਾ ਇਕਦਮ ਉੱਠ ਖੜਾ
ਹੋਇਆ ਤੇ ਜਿੱਪਰ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਰਾਹ ਦਿਸਿਆ ਪਾਲਸਰ ਮੋਟਰ
ਸਾਈਕਲ ਵਾਂਗ ਥਾਂ ਤੋਂ ਈ ਉੱਠ ਖੜਿਆ ਤੇ ਠਾ ਗਿਆ
ਹਨੇਰੀ,ਮਗਰੇ ਮੀਣੇ ਨੇ ਰੇਸ ਖਿੱਚਤੀ,ਕਾਲਾ ਮੂਹਰੇ ਤੇ ਮੀਣਾ
ਮਗਰ,ਪੂੜਾਂ ਈ ਉੱਡਦੀਆਂ ਦਿਸਣ,ਕਾਲਾ ਵਿਚਾਰਾ ਮੋਕੋਮੋਕ ਹੋ
ਗਿਆ/ਮੀਣੇ ਨੇ ਵਖੇਰੀ ਵਾਹ ਲਾਈ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਰਲਣ ਦੀ ਪਰ
ਉਹਨੇ ਡਾਹ ਨਾ ਦਿੱਤੀ,ਮੀਣਾ ਉਸ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਦੀ ਜੂਹ ਟਪਾ ਕੇ
ਮੁੜਿਆ,ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਲਾ ਕਦੇ ਪਿੰਡ ਨਾ ਆਇਆ/
ਜਮਦੂਤ ਬਣਕੇ ਆਏ ਕਾਲੇ ਅਮਰੀਕੀ ਨੂੰ ਭਜਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਮੀਣੇ ਦਾ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਮਾਣ ਸਤਿਕਾਰ ਵਧ ਗਿਆ/ਪਿੰਡ ਦੇ
ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਸਦੇ ਮਲੁਮ ਪੱਟੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਉਸਦੀ ਖੁਰਾਕ ਵਿੱਚ
ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵਾਧਾ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਤਕੜਾ
ਕਰ ਦਿੱਤਾ/ਕਈ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਮੀਣਾ ਹੰਕਾਰ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ
ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲੱਗ ਜਾਏਗਾ,ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ,ਉਹ
ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੁੱਝ ਨਾ ਕਹਿੰਦਾ/
ਮੀਣੇ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਦੋ ਪੜਾਅ ਲੰਘ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ

ਤੀਜੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ/ਉੱਪਰ ਨਿਰੰਜਣ ਫੌਜੀ
ਵੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸੱਠ ਵਰਹੇ ਪੂਰੇ ਕਰ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ ਤੇ ਦਿਲ ਦਾ
ਪਹਿਲਾਂ ਦੌਰਾ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਮੰਜੇ ਉੱਤੇ ਪਿਆ ਸੀ/ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਠੀਕ
ਠਾਕ ਸੀ, ਫੇਰ ਵੀ ਉਹਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਅਰਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ
ਸੀ/ਪਿਛਲੇ ਦਸਾਂ ਕੁਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਮੀਣਾ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਭਲਵਾਨੀ
ਗੇੜੀ ਦੇਣ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਰੰਜਣ ਫੌਜੀ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ
ਅੱਗੇ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਉਸਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦਾ ਪਰ ਫੌਜੀ ਬੋੜ੍ਹਾ ਢਿੱਲਾ ਹੋਣ
ਕਾਰਨ ਆਪ ਨਾ ਆਉਦਾ, ਉਹਦੇ ਘਰਦੇ ਮੀਣੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ
ਚਾਰ ਦਿੰਦੇ ਤੇ ਬਾਪੀ ਦੇ ਕੇ ਅੱਗੇ ਜਾਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ, ਮੀਣਾ ਉਸੇ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੌਜੀ ਨੂੰ ਉਡੀਕਦਾ ਅੱਗੇ ਤੁਰ ਜਾਂਦਾ/
ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰੰਜਣ ਫੌਜੀ ਦੇ ਦੀਦਾਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮੀਣਾ
ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ/ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੱਠੇ ਖਾਣ
ਵੀ ਕਦੇ ਕਦਾਈ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗੇੜੀ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ
ਘਟਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ/ਉਸਦੀ ਸਿਹਤ ਵਿੱਚ ਆਈ ਗਿਰਾਵਟ ਵੇਖ ਕੇ
ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਸ ਅੱਗ ਦੋ ਟੋਕਰੇ ਚਾਰੇ ਦੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੇ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਨਾ
ਖਾਦੇ/ਮੂੰਹ ਹਨੇਰੇ ਜੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਉਹਨੂੰ ਕੀ ਲੂੜਹੀ ਉੱਠੀ ਉਹ ਪਏ
ਪੱਠਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰ ਨਾਲ ਖਿਲਾਰ ਕੇ ਪਿੰਡ ਵੱਲ ਨਿਰੰਜਣ ਫੌਜੀ ਦੇ
ਘਰ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਹੋ ਗਿਆ/ਜਿਵੇਂ ਤਿਹਾਕੇ ਆਇਆ ਹੋਵੇ ਕਿ ਅੱਜ ਤਾਂ
ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਹੀ ਜਾਵੇਗਾ/ਉਸਨੇ ਫੌਜੀ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ
ਬੜੁਕ ਮਾਰੀ ਪਰ ਫੌਜੀ ਨਾ ਆਇਆ, ਆਉਣਾ ਵੀ ਕਾਹਦਾ
ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਤਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦਵਾਈ ਲੈਣ ਗਿਆ ਸੀ/ਫੌਜੀ ਦਾ

ਛੋਟਾ ਮੁੰਡਾ ਜੋ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਨਾਨਕੀ ਲੁਧਿਆਣੇ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ ਹੱਥ 'ਚ ਗੁੜ ਦਾ ਡਲਾ ਲੈ ਕੇ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਮੀਣੇ ਨੂੰ ਚਾਰਨ ਲਈ ਹੱਥ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਨਾ ਖਾਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪਿਉਂ ਦੀ ਇਕ ਝਲਕ ਵੇਖਣ ਲਈ ਤਰਸਿਆ ਪਿਆ ਸੀ/ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਸਨੂੰ ਮੀਣੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤਾ ਲਗਾਵ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹਨੇ 'ਹੂਆ....., ਕਹਿ ਕੇ ਮੀਣੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰਨਾ ਚਾਹਿਆ ਪਰ ਉਹ ਨਾ ਤੁਰਿਆ/ਉਸਨੇ ਕੋਲ ਹੀ ਪਈ ਸੋਟੀ ਚੁੱਕ ਕੇ ਮੀਣੇ ਦੇ ਪੁੜਿਆਂ ਤੇ ਠੋਕੀ ਪਰ ਉਹ ਫੇਰ ਵੀ ਟੱਸ ਤੋਂ ਮੱਸ ਨਾ ਹੋਇਆ/ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਬੋਤ੍ਤਾ ਜਿਹਾ ਖਿੜ ਗਿਆ ਤੇ ਜਦ ਉਹ ਮੀਣੇ ਦੇ ਬੂਬ ਤੇ ਸੋਟੀ ਮਾਰਨ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਮੀਣੇ ਨੇ ਜੋਰ ਦੀ ਫੁਕਾਰਾ ਮਾਰਿਆ, ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਤ੍ਰਿਪਕ ਗਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਆਪਣੀ ਹੱਤਕ ਸਮਝੀਂ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਡਾਂਗ ਚੁੱਕ ਲਿਆਇਆ ਤੇ ਮੀਣੇ ਨੂੰ ਕੁੱਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ/ਮੀਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਝਟਕੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸ਼ਹਿਰੀਏ ਦਾ ਲੱਦਾ ਲਵਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕੀਤਾ, ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਬਣਿਆਂ ਵਿਸਵਾਸ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਇਸੇ ਲਈ ਉਹ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਅੰਦਰ ਫੌਜੀ ਨੂੰ ਵੇਖਦਾ ਵੇਖਦਾ ਅੱਗੇ ਤੁਰ ਗਿਆ/ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਆਪਣੇ ਮੁੱਖ ਤੇ ਜਿੱਤ ਦੀ ਮੁਸਕਾਨ ਲੈ ਕੇ ਘਰ ਆ ਵਡਿਆ/ ਸਿਆਲਾਂ ਦੇ ਦਿਨ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਛੇਤੀ ਹੀ ਧੁੰਦ ਉੱਤਰ ਆਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਨੇਰਾ ਵੀ ਕਾਫੀ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ/ਮੀਣੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਕੇ

ਟਿਕਾਣੇ ਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਵਜਾਏ, ਦੂਜੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀ ਸੜਕ ਤੇ ਚਾਲ੍ਹੇ
ਪਾਦਿੱਤੇ, ਉਹ ਜਵਾਕਾਂ ਵਾਂਗ ਰੁਮਿਆ, ਬਿਨਾਂ ਖੜੇ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਿਹਾ
ਸੀ/ਦੋਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵਿਚਕਾਰ ਸੜਕ ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹਲਚਲ
ਵੇਖ ਕੇ ਉਹ ਰੁਕ ਗਿਆ, ਸਾਹਮਣੇ ਛੇ ਚੱਕੇ ਟਰੱਕ ਵਿਚ ਬੁੱਚੜ
ਅਵਾਰਾ ਫਿਰਦੇ ਚੰਗੇ ਨਰੋਏ ਵੱਛੇ, ਢੱਠਿਆਂ ਨੂੰ ਟਰੱਕ ਵਿੱਚ ਲੱਧ
ਰਹੇ ਸਨ/ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਪੰਜ ਸੱਤ ਪਸੂ ਤਾਂ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਤੇ ਦੋ ਚੌਹ
ਨੂੰ ਹੋਰ ਫੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ/ਉਹ ਅੱਠ, ਨੌ ਜਾਣੇ ਹੱਟੇ ਕੱਟੇ
ਸਨ/ਮੀਣੇ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਉਹ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਏ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਰ ਤਾਂ ਆਪੇ
ਚੱਲਕੇ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਆ ਗਿਆ/ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ
ਡਰਦਾ ਮੀਣੇ ਕੋਲ ਨਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਨੇ ਮੀਣੇ ਨੂੰ
ਬੁਛਕਾਰ ਲਿਆ/ਉਹ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਖੜ ਗਿਆ ਤਾਂ ਬਾਕੀ ਵੀ
ਰੱਸੇ ਲੈ ਕੇ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਆ ਗਏ ਤੇ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਰੱਸਿਆਂ ਦੇ
ਨਾਗਵਲ ਪਾ ਕੇ ਮੀਣੇ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਨੂੰ ਪਾਲਏ/ਟਰੱਕ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ
ਨੀਵੇਂ ਥਾਂ ਬੈਕ ਕਰਕੇ ਖੜਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਹ ਮੀਣੇ ਨੂੰ ਟਰੱਕ
ਵਿਚ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ/ਚਾਰ ਜਾਣੇ ਤਾਂ ਮੀਣੇ ਦੇ ਗਲ ਵਿੱਚ ਰੱਸਾ
ਪਾ ਟਰੱਕ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਖਿੱਚਣ ਲੱਗ ਪਏ, ਬਾਕੀ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੋਂ
ਉਸਨੂੰ ਪੱਕਾ ਲਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ ਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਜਾਣਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ
ਡਾਂਗਾਂ ਨਾਲ ਕੁੱਟਣਾ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ/ਮੀਣੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਰੀ ਗੱਲ
ਸਮਝ ਆਗਈ ਤੇ ਉਹ ਪਿੱਛੇ ਨੂੰ ਜੋਰ ਲਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ/ਬੁੱਚੜਾਂ
ਨੂੰ ਜਦ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਾ ਬਣਦੀ ਦਿਸੀ ਤਾਂ ਉਹਦੇ ਵੱਖੀ ਵਿੱਚ ਸੇਲ੍ਹੇ
ਮਾਰਨ ਲੱਗ ਪਏ/ਮੀਣੇ ਨੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਉਸਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਖੜਾ

ਸੀ ਉਹਦੇ ਛਿੱਡ ਵਿੱਚ ਮਿੰਗ ਮਾਰ ਕੇ ਭੱਜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਚਾਰੇ ਪਾਸਿਓ ਰੱਮਿਆਂ ਨਾਲ ਨੂੰਡਿਆ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹਤੋਂ ਭੱਜਿਆਂ ਨਾ ਗਿਆ/ਬਾਕੀ ਪਿਛਲੇ ਅੱਠਾਂ ਦਸਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ/ਬੁੱਚੜ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨੁਕੀਲੇ ਹਥਿਆਰ ਵਰਤਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ/ਇਕ ਨੇ ਮੀਣੇ ਦੇ ਧੁੰਨ ਕੋਲੇ ਬਰਛਾ ਖਵੇ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਗਿੱਠ ਢੂੰਘਾ ਚਲਿਆ ਗਿਆ, ਖੂਨ ਦੀਆਂ ਤਤੀਰੀਆਂ ਪੈਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ, ਦੂਜੇ ਨੇ ਉਹਦੇ ਖੁਰਾਂ ਕੋਲ ਕਾਪਾ ਮਾਰਿਆ ਖੁਰ ਅੱਧਾ ਵੱਡਿਆ ਗਿਆ, ਮੀਣਾ ਬੱਲੇ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਲਾਸਾਂ ਨਾਲ ਖਿੱਚ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਟਰੱਕ ਵਿੱਚ ਚੜਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ/ਜਿਹਦਾ ਜਿੱਥੇ ਜੀ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅੰਨ੍ਹੇ ਵਾਹ ਮੀਣੇ ਦੇ ਮਾਰਦਾ ਸੀ, ਮੀਣਾ ਸਾਰੇ ਪਾਸਿਓ ਲਹੂ ਲੁਹਾਣ ਹੋ ਗਿਆ, ਪਰ ਫੇਰ ਵੀ ਉਹਨੇ ਹਿੰਮਤ ਨਾ ਛੱਡੀ/ਉਹਨੇ ਬੈਠੇ ਨੇ ਹੀ ਟਰੱਕ ਵਿੱਚ ਰੱਸਾ ਫੜੀ ਜੋ ਉਸਦੇ ਗਲ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਸੀ ਹੁੱਕਾ ਮਾਰਿਆ, ਚਾਰੇ ਟਰੱਕ ਵਾਲੇ ਬੂੰਧੇ ਪਰਨੇ ਆ ਕੇ ਬਾਹਰ ਸੜਕ ਤੇ ਡਿੱਗ ਪਏ/ਮੀਣਾ ਉੱਠਿਆ ਤੇ ਬਾਕੀ ਜਿਹੜੇ ਆਸੇ ਪਾਸੇ ਖੜੇ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੈ ਨਿਕਲਿਆ, ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਤਾਂ ਰੱਸੇ ਛੱਡ ਕੇ ਖੇਤਾਂ ਵੱਲ ਭੱਜ ਗਏ ਤੇ ਜਿੰਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰ ਸਨ ਉਹ ਹਥਿਆਰ ਸੁੱਟ ਕੇ ਟਰੱਕ ਦੀ ਬਾਡੀ ਨਾਲ ਆਸੇ ਪਾਸੇ ਲਮਕ ਗਏ/ਮੀਣਾ ਉਮੇ ਹੀ ਲਹੂ ਲੁਹਾਣ ਹੋਇਆ ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਗਲ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਰੱਮਿਆਂ ਸਣੇ ਲਗੜਾਉਦਾ ਹੋਇਆ ਪਿੰਡ ਭੱਜ ਆਉਦਾ ਹੈ/ ਸੁਥੂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਦੇ

ਨਾਲ ਨਿਰੰਜਣ ਫੌਜੀ ਦੇ ਦਰ ਅੱਗੇ ਇਕੱਠ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੀਣਾ ਰਾਤੀਂ ਉੱਥੋਂ ਭੱਜ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਅੱਗੇ ਆ ਕੇ ਡਿੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ/ਉਹਦੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਪਰਤੀ ਆਸੇ ਪਾਮਿਓ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਾਫ਼ੀ ਲਹੂ ਉਹਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਜਖਮਾਂ ਉੱਪਰ ਜੁੰਮ ਜਾਂਦਾ ਹੈ/ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਉਸ ਵੇਖਦਾ, ਹੱਕਾ ਬੱਕਾ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ, ਉਸਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਉਦਾ ਕਿ ਇਹ ਮੀਣਾ ਹੀ ਹੈ/ਨਿਰੰਜਣ ਫੌਜੀ ਵੀ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ, ਬਾਕੀਆਂ ਦੀ ਤਰਾਂ ਮੀਣੇ ਦੀ ਇਹ ਹਾਲਤ ਵੇਖ ਕੇ ਉਸਦੀ ਵੀ ਧਾਹ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ/ਉਹ ਜਦ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਉਹਦੇ ਮਿਰ ਤੇ ਹੱਥ ਫੇਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੀਣਾ ਜਿਸਦੇ ਹਾਲੇ ਸਾਹ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਫੌਜੀ ਨੂੰ ਵੇਖ ਆਪਣੇ ਕੰਨ ਹਲਾਉਦਾ ਹੈ/ਡਾਕਟਰ ਜੋ ਫੌਜੀ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚਿਆਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕੁੱਝ ਟੀਕੇ ਲਾਉਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜਖਮਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਕੇ ਕੱਪੜੇ ਬੰਨਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਖੂਨ ਫੇਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਕਲ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ/ਡਾਕਟਰ ਮੀਣੇ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਉੱਥੇ ਉਸਦਾ ਟਾਂਕੇ ਲਗਾਕੇ ਸਹੀ ਇਲਾਜ ਹੋ ਸਕੇ, ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਫਟਾ ਫਟ ਟਰੈਕਟਰ, ਟਰਾਲੀ ਵਿੱਚ ਦੋ ਦੋ ਛੁੱਟ ਮਿੱਟੀ ਪਾ ਉੱਪਰ ਪਰਾਲੀ ਛੁੱਟ ਕੇ ਲੈ ਆਉਦੇ ਹਨ/ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਮੀਣੇ ਨੂੰ ਟਰਾਲੀ ਵਿੱਚ ਲੱਧਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਜੋਰ ਜੋਰ ਦੀ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਮਾਰਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ/ਉਹ ਅੱਖੇ ਜਿਹੇ ਦੋ ਚਾਰ ਸਾਹ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਣ ਤਿਆਗ ਦਿੰਦਾ ਹੈ/ਉਸਦਾ ਮਿਰ ਨਿਰੰਜਣ ਫੌਜੀ ਦੀ ਬੁੱਕਲ ਵਿੱਚ ਲਟਕ ਜਾਂਦਾ

ਹੈ, ਉਹ ਭਰੇ ਮਨ ਨਾਲ ਮੀਣੇ ਦੀਆਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ
ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਜਿਹਨੂੰ ਵੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਮੀਣੇ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਖੁਬਰ ਮਿਲਦੀ ਉਸਦਾ
ਮੂੰਹ ਅੱਡਿਆ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਸੱਚ ਨਾ
ਆਉਂਦਾ/ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਉਸੇ ਸ਼ਾਮਲਾਟ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਉਸਦਾ ਨਸੂੰਡੇ ਦੇ
ਦਰੱਖਤ ਥੱਲੇ ਪੱਕਾ ਟਕਾਣਾ ਸੀ ਵੱਡਾ ਸਾਰਾ ਟੋਆ ਪੁੱਟ ਕੇ
ਢਫਨਾਉਣ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ
ਹਨ/ਨਿਰੰਜਣ ਫੌਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਕੰਮ ਪੰਦਾ
ਛੱਡ ਕੇ ਉੱਥੇ ਹੁੰਮ ਹੁੰਮਾ ਕੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਮੀਣੇ ਨੂੰ ਅੰਤਮ
ਵਿਦਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਉਸ ਥਾਂ ਤੇ ਇਕ ਤਰਾਂ ਦਾ ਮੇਲਾ ਹੀ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ
ਹੈ/ਮੀਣੇ ਨੂੰ ਬੜੇ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਸਪੁਰਦ ਏਖਾਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ/ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਉਦਾਸ ਸਨ, ਮੀਣੇ ਦੀ ਆਚਨਕ
ਹੋਈ ਮੌਤ ਦਾ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਐਨਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੁੱਖ ਸੀ ਕਿ
ਬਹੁਤਿਆਂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮ ਦੀ ਰੋਟੀ ਨਹੀਂ ਪੱਕੀ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੱਕੀ
ਕਈਆਂ ਨੇ ਖਾਦੀ ਨਹੀਂ ਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਵੀ ਖਾਦੀ, ਬਸ ਖਾਦੀ ਕਾਹਦੀ
ਸੀ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਅੰਦਰ ਹੀ ਸੁੱਟੀ ਸੀ, ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਬੁਰਕੀ ਫੁਲਦੀ
ਸੀ ॥੪॥

ਬਲਜੀਤ

ખરાત

ਮਿਤੀ 25-8-2017